

Χωρίς ελπίδα

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Τα προηγούμενα δέκα χρόνια, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής βρισκόταν συστηματικά στο επίκεντρο της διεθνούς πολιτικής. Κάτι τέτοιο δεν ίσχυε, τουλάχιστον στον ίδιο βαθμό, ούτε πριν τη Συμφωνία των Παρισίων (2015), ούτε και σήμερα. Οι πολιτικές για την καταπολέμηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής φαίνεται να έχουν μπει ξανά σε μια περίοδο που δεν αντιμετωπίζονται ως προτεραιότητα, παρά πολλές φορές ως κάτι κακό.

Εξηγούμαι: πρόσφατα, στον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό ελήφθη απόφαση για «πάγωμα» μέρους της εφαρμογής των μέτρων για τη μείωση των εκπομπών από τα πλοία για μια σειρά από λόγους που έχουν να κάνουν τόσο με πρακτικές δυσκολίες όσο και με την έντονη πολιτικοποίηση του θέματος. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ απείλησε ευθέως τα μέλη του Οργανισμού ότι σε περίπτωση που ψηφίσουν υπέρ των προτεινόμενων μέτρων θα λάβει σειρά σκληρών αντιμέτρων. Η απειλή αυτή δημιούργησε το κατάλληλο κλίμα ώστε να μην ψηφιστούν τα μέτρα.

Τί θα γινόταν όμως αν είχαν ψηφιστεί, ανεξαρτήτως της αντίδρασης των ΗΠΑ; Στη διεθνή κλιματική πολιτική, η υιοθέτηση νέων μέτρων είναι κανόνας, σε κάθε διάσκεψη. Η μεγάλη πρόκληση και το μεγάλο πρόβλημα, ωστόσο, είναι η εφαρμογή τους, η οποία παραμένει ανεπαρκής, όσο το φαινόμενο συνεχίζει να επιδεινώνεται.

Τις επόμενες ημέρες ξεκινά η τριακοστή Διάσκεψη των Συμβλλομένων Μερών της Σύμβασης-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (COP30) στην Belem της Βραζιλίας. Για ακόμα μία φορά, το σύνολο των κρατών του κόσμου (;), καθώς και χιλιάδες άλλοι συμμετέχοντες, θα συζητήσουν για το τι πρέπει να γίνει για να καταπολεμηθεί η κλιματική αλλαγή και πώς οι κοινωνίες μας να προσαρμοστούν σε αυτήν. Για ακόμα μια φορά, θα ειπωθούν αντίστοιχα πράγματα με τα προηγούμενα χρόνια, και θα συγκεντρωθούν στην COP31 να συζητήσουν τα

ίδια, χωρίς να έχει σημειωθεί κάποια αξιοσημείωτη πρόοδος.

Στην COP30 αναμένεται (α) να επιβεβαιωθεί ο στόχος της διατήρησης της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας στον 1,5 βαθμό, (β) να αποκρυσταλλωθούν δράσεις για μείωση των εκπομπών από τομείς όπως οι μεταφορές και (γ) να αναπτυχθούν μακροπρόθεσμες στρατηγικές που θα υποστηρίξουν τα κράτη να πετύχουν τον στόχο των μηδενικών εκπομπών.

Και ποιο είναι το οξύμωρο σε όλα αυτά; Ο στόχος για τον 1,5 βαθμό υπάρχει από το 2015 αλλά επαρκείς προσπάθειες για την επίτευξή του δεν γίνονται, οι δράσεις για τις μεταφορές φαίνεται να αντιμετωπίζουν εξαιρετικές αντιστάσεις και να πηγαίνουν προς την αντίθετη κατεύθυνση και, αφού έχουν αποτύχει οι βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες πολιτικές, θα δοθεί έμφαση στις μακροπρόθεσμες.

Ακόμα και στους συμβολισμούς, η COP30 αποτυγχάνει πριν ξεκινήσει. Η επιλογή της Belem αποδεικνύει την αδιαφορία για το φυσικό περιβάλλον, καθώς, για τη δημιουργία των υποδομών φιλοξενίας χιλιάδων ατόμων, καταστράφηκε μέρος του δάσους του Αμαζονίου. Επίσης, το κόστος συμμετοχής στη Διάσκεψη είναι απαγορευτικό για κάποιες αντιπροσωπείες, δημιουργώντας ελιτίστικο αποκλεισμό: θα συμμετέχουν σίγουρα αυτοί που προκαλούν το πρόβλημα (και έχουν τα χρήματα) και όχι αυτοί που πλήττονται περισσότερο αλλά δεν μπορούν να κάνουν κάτι γι' αυτό. Οι ΗΠΑ δεν θα συμμετάσχουν και η Κίνα, ο μεγαλύτερος ρυπαντής σήμερα, δεν θα εκπροσωπηθεί από τον πρόεδρό της.

Δυστυχώς, οι ελπίδες είναι μικρές για το φετινό αποτέλεσμα, υπογραμμίζοντας ότι η κλιματική αλλαγή αποτελεί – ξανά – δευτερεύον ζήτημα στην παγκόσμια πολιτική σκηνή.

Ο Γιώργος Δικαίος είναι Marie Curie Fellow στο Leiden University, Κύριος Ερευνητής στην Έδρα UNESCO για την Κλιματική Διπλωματία (ΕΚΓΙΑ) και το **ΕΝΙΑΜΕΤ**